

4 אפריל, 2024
כ"ה אדר ב, תשפ"ד

הסבר בנושא פעולות מורשות לבעלי רישיונות מקצועיים שאינם אדריכל רשוי או מהנדס רשוי

לאחרונה נשלחה תזכורת מקצועית בנושא ההסמכה המקצועית הנדרשת להגשת בקשות להיתרי בנייה. קיימים שני פסקי דין משמעותיים בשאלת סמכותם של אדריכל רשוי ומהנדס רשוי להגיש בקשות להיתרי בנייה או להכין ולהגיש תכניות מתאר מפורטות - אך ישנם חריגים.

על פי חוק ומכוח התוספת לתקנות "ייחוד הפעולות", עריכת בקשות להיתרים בידי מי שאינו אדריכל רשוי - אלא בעל תעודת הנדסאי או בעל רישיון מקצועי רשום (אדריכל רשום או מהנדס רשום), מותרת עבור מה שמצוי בתקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות) התשכ"ז-1967, תחת הגדרת "מבנה פשוט".

כמו כן, להלן סיכום הפעולות האפשריות על פי חוק למי שהינו אדריכל רשום ואו הנדסאי אדריכלות:

<ul style="list-style-type: none">• מבנה פשוט (שיכול להיות למגורים, למלאכה ומחסן בלבד)• שינויים במבנה קיים• (1) הריסה ובניה של מחיצות, למעט שינויים במחיצות שהן ממרכיבי שלד הבניה;• (2) יצירת פתחים בקירות פנימיים וסגירתם;• (3) שינויים פנימיים, למעט הרחבת שטח המבנה;• (4) תקרות עיצוביות או בולעות קול שהן מונמכות;• (5) תכנון מקום דרגנועים ומעליות.• שינויים חיצוניים במבנה קיים שהם פועל יוצא מהשינויים בתוכו כמפורט להלן:<ul style="list-style-type: none">• (1) סגירת מרפסות;• (2) גגונים;• (3) סוככים;• (4) פרגולות;• (5) יצירת פתחים, הרחבתם וסגירתם• מבנים יבילים מחומרים פריקים ששטחם אינו עולה על שלושה מטרים רבועים;• ביתנים יבילים מחומרים פריקים לתערוכות וירידים, אף ששטחם עולה על שלושה מטרים רבועים.• מבנים במרחב ציבורי כדלקמן:<ul style="list-style-type: none">• מבנים שהם בנייני משרדים, מזנונים, שירותים סניטריים או מיתקנים טכנים, שהשטח של כל אחד מהם אינו עולה על 50 מטרים רבועים;• מבנים שעיקר ייעודם לאחסנה או חניה, ששטח כל אחד מהם אינו עולה על מאתיים מטרים רבועים;• (3) פרגולות להצללה;• (4) קירות תומכים;• (5) מעבירי מים;• (6) מעברים להולכי רגל.

מבנה פשוט כהגדרותיו בחוק:

1. מבנה בעל שלד לא טרומי המורכב מקירות, או מקירות ועמודים, ומתקרות שטוחות עם קורות או בלעדיהן, כאשר המרחק בין העמודים או בין הקורות, וכשאינן עמודים או קורות – בין הקירות, אינו עולה על ששה מטר ואשר גובה המפלס של רצפת קומתו העליונה מעל המפלס העליון של הרצפה שעל פני הקרקע אינו עולה על אחד-עשר וחצי מטר, לרבות מקלט מבנה כאמור, בהתאם לתקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), תשל"א 1971, ולמעט מבנה מבטון דרוך, ומבנה מרחבי מכל סוג שהוא.
2. מבנה מקורה בעל קומה אחת, שגבהו עד חמישה מטר מעל פני הקרקע ומפתחו אינו עולה על שנים-עשר מטר, להוציא מבנה שפועלים עליו כוחות דינמיים, ולמעט מבנה מבטון דרוך, מבנה בעל שלד מבטון טרום ומבנה מרחבי מכל סוג.
3. קיר תומך בגובה עד שני מטר מעל המפלס הנמוך של פני הקרקע, הדרוש להקמת מבנה כאמור בתחום המגרש שבו מוקם המבנה.

איך מודדים גובה?

בודקים מה גובה מפלס הרצפה (לא הגג) של קומתו האחרונה. אם הוא 11.5 מ' או פחות ממפלס ה-0.00 זה מבנה פשוט (בהנחה שהוא עומד גם בשאר הפרמטרים של שיטת הבניה והמפתחים).

היכולים לעסוק במבנה פשוט:

מהנדס בניין רשום: מייד עם רישומו בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור הנדסה אזרחית. מהנדס בניין שנרשם בפנקס, אך טרם עבר את הרישוי (את ההתמחות) – לא יכול להגיש בקשה להיתר, או תכניות קונסטרוקציה למבנה גבוה, רק למבנה פשוט.
הנדסאי אדריכלות/ בניין: שבידו אישור מאת מנהל המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית שבמשרד העבודה והרווחה כי הוא רשום בפנקס ההנדסאים המתנהל במכון, במדור בניה או ארכיטקטורה.
אדריכל רשום: מייד עם רישומו בפנקס המהנדסים והאדריכלים. (אדריכל רשום שאינו רשוי – לא יכול להגיש בקשה להיתר למבנה גבוה.)

יש לעיין בקישורים הבאים:

1. תקנות המהנדסים והאדריכלים: התקנות הכלליות עוסקות בתשובות לשאלות כמו: מי רשאי להגיש היתר בניה ל"מבנה פשוט" ומי למבנה מגורים ללא הגבלה? מה ההבדל בין מהנדס/ אדריכל רשום למהנדס/ אדריכל רשוי? מה הם סמכויותיו של הנדסאי בניין/ אדריכלות? מהו "מבנה פשוט"?

[תקנות המהנדסים והאדריכלים](#)

2. חוק המהנדסים והאדריכלים: העוסק בתשובות לשאלות הבאות: מהן התקנות לעניין רישום מהנדס/ אדריכל בפנקס המהנדסים והאדריכלים? מתי מהנדס/ אדריכל יכול להפוך למהנדס/ אדריכל רשוי? מה הוא צריך להוכיח? מהן ההוראות הנוגעות ב"התנהגות שאינה הולמת" את המקצוע?

[חוק המהנדסים והאדריכלים](#)

